

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І
АДМІНІСТРУВАННЯ**

**Виконання та захист дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

Методичні вказівки

Київ-2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ І АДМІНІСТРУВАННЯ

**Виконання та захист дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

Методичні вказівки

для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
професійного спрямування
«Менеджмент організацій і адміністрування»

Рекомендовано Вченою радою ФММ НТУУ «КПІ»

**КИЇВ
НТУУ «КПІ»
2013**

Менеджмент організацій і адміністрування: метод. вказівки (виправлені та доповнені) до викон. та захисту дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» професійного спрямування «Менеджмент організацій і адміністрування» / Уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Бояринова, Т.А. Коцко, І.П. Малик, О.В. Гук., Л.Л. Ведута – К.: НГУУ «КП», 2013. – 58 с.

*Гриф надано Вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу НГУУ «КП»
(Протокол № 10 від 27 травня 2013 року)*

Навчальне видання

**Виконання та захист дипломних робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

Методичні вказівки

(виправлені та доповнені)
галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
професійного спрямування
«Менеджмент організацій і адміністрування»

Укладачі	Дергачова Вікторія Вікторівна, проф., д-р. екон. наук.; Бояринова Катерина Олександрівна, канд. екон. наук., доц.; Коцко Тарас Аркадійович, канд. екон. наук., доц.; Малик Ірина Петрівна, канд. екон. наук., доц.; Гук Ольга Володимирівна, канд. екон. наук., доц.; Ведута Людмила Леонідівна, ст. викладач
Відповідальний редактор	О.А. Гавриш, д-р. тех. наук, проф.
Рецензенти	Войтко С.В., д-р. екон. наук, доцент

За редакцією укладачів

Комп'ютерний набір:

І.П. Малик

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР».....	5
2. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»	9
3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР».....	10
4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР».....	19
5. ПІДГОТОВКА ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР».....	25
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР».....	28
ДОДАТКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРЕТ-ДЖЕРЕЛА.....	58

ВСТУП

Згідно з Наказом Міністерства освіти України від 2 червня 1993 року N 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» завершальним етапом навчання студентів є написання та захист дипломної роботи [5].

Дипломна робота, що виконується студентом освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу Державній екзаменаційній комісії виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраним професійним спрямуванням.

Основними завданнями дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за напрямом підготовки «Менеджмент», ураховуючи Положення про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НГУУ «КІП» [7] є:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою за напрямом «Менеджмент», професійного спрямування «Менеджмент організацій і адміністрування», та їх практичне використання під час вирішення конкретних наукових, економіко-соціальних і виробничих питань у галузі професійної діяльності;
- активізація навичок самостійної роботи, вивчення методики досліджень, методів математичного моделювання, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання задач, які передбачені завданням на дипломну роботу;
- розвиток навичок самостійної роботи;
- визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та культури.

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має бути публічно захищеною, на основі чого за рішенням державної екзаменаційної комісії студенту надається диплом державного зразка про закінчення вищого навчального закладу [7].

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повинна мати фрагменти дослідження певного аспекту наукової (науково-технічної, виробничої, науково-методичної або навчально-методичної) проблеми [7].

Теоретичну основу дослідження дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» мають складати наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених.

Інформаційну базу дослідження становлять офіційні статистичні дані економічно-соціального розвитку України (наприклад, Державного комітету статистики України, Міністерства промислової політики України; Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України), а також дані отримані від підприємства для виконання дипломної роботи.

Методичною основою дипломної роботи є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: формалізації і порівняння; синтезу, системно-структурного та порівняльного аналізу, математичного моделювання, комплексного і системного підходів, декомпозиції, агрегації, математичної статистики, розрахунково-аналітичні методи, методи кількісного та якісного аналізу, прогнозування і т.д.

Базою дослідження дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має бути реально функціонуюче підприємство, на якому студент попередньо проходив переддипломну практику.

Основні етапи підготування та виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» [12]:

- 1) вибір та затвердження теми;
- 2) складання та затвердження завдання на дипломну роботу;
- 3) проведення дослідження;
- 4) опрацювання та викладення результатів дослідження;
- 5) оформлення дипломної роботи;
- 6) попередній захист дипломної роботи на кафедрі менеджменту та допуск її до захисту у державній екзаменаційній комісії (ДЕК);
- 7) зовнішнє рецензування дипломної роботи;
- 8) захист дипломної роботи на засіданні ДЕК.

Теми дипломних робіт обираються студентом самостійно із рекомендованого кафедрою переліку та погоджуються з керівником. Після погодження теми формується зміст дипломної роботи та здійснюється безпосереднє її виконання студентом відповідно до графіку, затвердженого засіданням кафедри менеджменту. Орієнтовний графік виконання роботи наведено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1. **Орієнтовний графік виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

№ з/п	Етапи	Місяці
1.	Вибір та затвердження теми	Жовтень
2.	Розділ 1	Січень
3.	Розділ 2	Березень
4.	Розділ 3	Квітень
5.	Розділ 4	Травень
6.	Оформлення та завершення дипломної роботи	Травень
7.	Рецензування	Травень
8.	Попередній захист	Травень
9.	Надання роботи відповідальному за організацію дипломного проектування на кафедрі	За 7 днів до захисту
10.	Захист дипломної роботи на засіданні ДЕК	Червень

На основі графіка виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» розробляється *календарний план* виконання дипломної роботи, який погоджується з керівником роботи. Відповідно до календарного плану керівник засвідчує своєчасність виконання студентом основних завдань роботи. У разі недодержання студентом календарного графіка виконання дипломної роботи керівник має право винести на засідання кафедри питання про відрахування студента як такого, що не виконує навчальний план.

Вибір теми дипломної роботи. В темі дипломної роботи доцільно об'єднати основну ідею, завдання, положення, що потребують дослідження. У назві зазначається підприємство, організацію згідно матеріалів якої буде виконуватися тема [12].

До захисту дипломних робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, а саме: успішно та вчасно склали всі екзамени, заліки, курсові роботи та захистили практики.

У Положенні про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ» [7] визначені обов'язки наукового керівника, консультанта з питань охорони праці, рецензента та студента.

Обов'язками керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є:

- спільне зі студентом обрання теми дипломної роботи;
- спільне зі студентом розроблення плану і структури роботи;

- консультування щодо підбору теоретичної та методичної бази дослідження;
- видача студентові завдання на дипломну роботу, включаючи термін його виконання;
- надання систематичних консультацій відповідно до встановленого та затвердженого графіка;
- затвердження та контроль реалізації календарного плану-графіка виконання дипломної роботи;
- звітування на засіданні кафедри про стан виконання дипломної роботи;
- здійснення загального керівництва дипломною роботою; у разі невиконання студентом рекомендацій наукового керівника щодо виправлення помилок, зазначення цього у відгуку на дипломну роботу;
- підготовка відгуку про виконання студентом дипломної роботи;
- присутність на попередньому захисті дипломної роботи студента та засіданні ДЕК при захисті дипломної роботи.

Обов'язками консультанта з питань охорони праці дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є:

- спільне зі студентом обрання теми розділу 4 дипломної роботи;
- спільне зі студентом розроблення плану і структури розділу 4;
- консультування щодо підбору теоретичної та методичної бази дослідження;
- видача студентові завдання на дипломну роботу, включаючи термін його виконання;
- надання консультацій відповідно до встановленого та затвердженого графіка;
- присутність на попередньому захисті дипломної роботи студента та засіданні ДЕК при захисті дипломної роботи.

Обов'язками рецензента дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є:

- на підставі направлення за підписом завідувача кафедри, отримання від студента дипломної роботи для ознайомлення та рецензування;
- ознайомлення зі змістом дипломної роботи, за необхідності отримання особистих усних пояснень студента, надання зауважень до дипломної роботи;
- підготовка рецензії на дипломну роботу до терміну, який зазначений у направленні.

Обов'язками студента щодо виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є:

- своєчасне обрання теми дипломної роботи з переліку тем рекомендованих кафедрою менеджменту (або пропонування власної теми з відповідним обґрунтуванням доцільності її розроблення і можливості виконання);

- отримання завдання від наукового керівника на підбір та опрацювання матеріалів, необхідних для виконання дипломної роботи під час проведення переддипломної практики;

- відвідування консультацій, призначених керівником під час написання дипломної роботи;

- ознайомлення з практичною реалізацією питань за темою дипломної роботи під час проходження переддипломної практики;

- розроблення та узгодження з керівником проекту календарного плану-графіка виконання дипломної роботи;

- регулярне інформування (один раз на два тижні), наукового керівника про стан виконання дипломної роботи відповідно до плану-графіка, надання на вимогу керівника необхідних матеріалів для перевірки;

- відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям, існуючим нормативним документам та державним стандартам;

- дотримання календарного плану-графіка виконання дипломної роботи, своєчасне та адекватне корегування роботи відповідно до зауважень та рекомендацій керівника;

- представлення дипломної роботи на перевірку науковому керівнику у встановлений термін, а також після усунення зауважень повторно подання роботи керівнику для отримання відгуку;

- отримання необхідних підписів на титульному листі пояснювальної записки, а також резолюції завідувача кафедри про допуск роботи до захисту;

- особисте подання дипломної роботи рецензенту; надання йому необхідних пояснень щодо проблематики роботи у разі потреби;

- ознайомлення зі змістом відгуку наукового керівника і рецензії на дипломну роботу та підготовка (за необхідності) аргументованих відповідей на зауваження під час захисту на ДЕК;

- підготовка та проходження попереднього захисту на кафедрі менеджменту;

- подання дипломної роботи до ДЕК у термін, затверджений завідувачем кафедри;

– своєчасне прибуття на захист дипломної роботи або попередження завідувача кафедри та голову ДЕК (через секретаря ДЕК) про неможливість присутності на захисті з зазначенням причини та наданням документів, які засвідчують її поважність.

2. ТЕМАТИКА ДИПЛОМНИХ РОБІТ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Відповідно до Наказу Міністерства освіти України від 2 червня 1993 року № 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» [5], студенту надається право обрати тему дипломної роботи, з визначеною кафедрою переліку тем, або запропонувати власну з обґрунтуванням доцільності її розроблення.

Теми дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» мають формуватися відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалаврів за напрямом «Менеджмент» з урахуванням професійного спрямування «Менеджмент організацій і адміністрування»; наукових досліджень, які виконуються викладачами кафедри менеджменту, з урахуванням існуючих потреб економіки України та перспективних напрямів її розвитку, а також на замовлення підприємств і організацій, за умови укладення відповідних договорів – в межах професійного спрямування випускника.

Тематика дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» розробляється та щорічно оновлюється кафедрою менеджменту. Назва теми дипломної роботи повинна бути лаконічною, чітко і конкретно відображати мету та основний зміст роботи.

Згідно поданих тем дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» готується та затверджується наказ, в якому за студентом закріплюється обрана тема роботи і призначається керівник.

Тема дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має бути ідентичною в наказі, завданні на дипломну роботу, титульному аркуші пояснювальної записки, відгуку, рецензії, документах ДЕК та в додатку до диплома.

Вибір теми дипломної роботи здійснюється за заявою студента на ім'я завідувача кафедри згідно з формою, наведеною у додатку А. Тема дипломної роботи має бути узгодженою з керівником роботи після чого передається відповідальному за організацію дипломного проектування на кафедрі.

Перелік орієнтовних напрямів досліджень, які можуть бути обрані предметом дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» наведено у Додатку Б.

3. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Загальний обсяг дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має бути в межах 80-90 сторінок рукописного тексту формату А4 або 3,5-4 авторських аркушів [1]. До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки.

Типову структуру дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» наведено в табл. 3.1.

Вимоги до змісту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Титульний аркуш (додаток В).

Завдання на дипломну роботу включає мету, об'єкт і предмет дослідження, розгорнутий зміст (план) роботи, а також календарний графік виконання роботи. Завдання на дипломну роботу затверджується керівником дипломної роботи та завідувачем кафедри [12].

РЕФЕРАТ. Реферат обсягом 200...500 слів українською та *іноземною* мовами має відображати інформацію, яку подано в дипломній роботі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (додаток Е). Реферат включає такі структурні елементи:

– *відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел за переліком посилань.*

Приклад

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» на тему «Удосконалення системи управління розвитком підприємства» містить 85 сторінок, 20 таблиць, 15 рисунків, 16 формул, 12 додатків. Перелік посилань нараховує 38 найменувань.

- *мета роботи, об'єкт та предмет дослідження;*
- *методи (методики) дослідження та апаратура;*
- *результати роботи;*

Приклади

Результати проведеного дослідження нададуть змогу вітчизняним промисловим підприємствам використати на практиці запропоновані інструменти удосконалення системи управління розвитком підприємства. Зокрема, обґрунтовані у роботі рекомендації щодо оптимізації структури управління, в частині..... відкривають нові можливості для.....

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами, зокрема ТОВ «XXX» з метою обґрунтування напрямів розвитку в умовах..... та активізації процесів....., що дозволить забезпечити.....

Сформовані у роботі пропозиції в частині напрямів активізації інвестиційних процесів, як важливої передумови конкурентоспроможного розвитку підприємства, можуть бути використані при удосконаленні стратегії.....

Таблиця 3.1. Структура дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

Структурний елемент	Кількість сторінок	Нумерація сторінок	Примітка
Титульний аркуш	1	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Додаток В
Завдання на дипломну роботу	2	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Додаток Д
Календарний план-графік	1	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Додаток Д
Реферат	2	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Українською мовою – 1 сторінка та англійською – 1 сторінка (Додаток Е)
Перелік умовних скорочень	1	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	У разі наявності
Зміст	1	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Додаток Ж
Вступ	2-3	8; 9	У разі наявності переліку скорочень, умовних позначень та символів – 9, у разі відсутності –8
РОЗДІЛ 1 (теоретичний)	12+12	10, 11	Розділ складається з двох підрозділів
Висновки до розділу 1	1		
РОЗДІЛ 2 (дослідницько-аналітичний)	12+13+14	<i>Залежно від обсягу попереднього розділу та висновків до нього</i>	Розділ складається з трьох підрозділів
Висновки до розділу 2	1		
РОЗДІЛ 3 (рекомендаційний)	12+13+14	<i>Залежно від обсягу попереднього розділу та висновків до нього</i>	Розділ складається з двох підрозділів
Висновки до розділу 2	1		
РОЗДІЛ 4 (Охорона праці)	5+5(7)	<i>Залежно від обсягу попереднього розділу та висновків до нього</i>	Розділ складається з двох підрозділів
Висновки до розділу 3	1		
Висновки	2-3		
Список використаних джерел	4-5		≥ 30 джерел (Додаток К)
Додатки	1-10	<i>Нумерація на сторінці не ставиться</i>	Нумеруються лігерами. У разі потреби

Складено з використанням [4]

– рекомендації щодо використання результатів роботи

Висвітлюють результати практичного застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Тобто те, що дає виконана дипломна робота для діяльності підприємства, із зазначенням ступеня готовності до використання або масштабів використання [10].

Приклади

Результати проведеного дослідження нададуть змогу вітчизняним промисловим підприємствам використати на практиці запропоновані інструменти удосконалення системи управління розвитком підприємства, зокрема.....

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами, зокрема ТОВ «XXX», для обґрунтування напрямів розвитку підприємства в умовах..... та активізації процесів....., що дозволить.....

– результати перевірки можливостей практичного використання отриманих результатів:

Приклади

Результати досліджень використані в процесі розроблення стратегії розвитку ТОВ «XXX», а саме ... в частині

Керівництвом підприємства було визнано можливість використання запропонованих рекомендацій щодо удосконалення системи управління розвитком підприємства та оцінювання потенціалу його розвитку.

Пропозиції з використання ... в процесі реорганізації підприємства було прийнято до уваги та визнано доцільність їх використання в майбутньому.

– пропозиції щодо можливих напрямів продовження досліджень:

Приклад

Перспективними напрямками продовження досліджень можуть бути: комплексна оцінка потенціалу розвитку підприємства, визначення та обґрунтування стратегічних альтернатив розвитку підприємства...

– перелік 5...15 ключових слів (словосполучень), що є найістотнішими для розкриття суті роботи, надрукованих прописними літерами в називному відмінку в рядок через коми:

Приклад

Ключові слова: розвиток підприємства, потенціал розвитку, система управління розвитком підприємства, процес розвитку, етапи управління розвитком підприємства.

ЗМІСТ дипломної роботи повинен бути сформований відповідно до теми дослідження і відображений в плані, затвердженим науковим керівником. Він подається на наступному після реферату аркуші, має

включати найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та висновків починаючи зі вступу і закінчуючи переліком посилань та додатками (у разі наявності), із зазначенням початкових номерів сторінок усіх структурних елементів.

Зміст подають після переліку умовних скорочень та починають з нової сторінки. Зміст містить: вступ, розділи та підрозділи дипломної роботи в правильній послідовності, висновки, список використаних джерел та додатки [12].

Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті. Скорочувати їх у змісті або наводити їх у іншій редакції порівняно з текстом не дозволяється. Заголовки у змісті починаються з великої літери без крапки в кінці. Останнє слово кожного заголовка з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у крайньому правому положенні в рядку [6].

Зміст дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» повинен бути складним і містити: вступ; чотири розділи, підрозділи до них, висновки як до кожного розділу, так і до роботи в цілому; список використаних джерел, додатки.

Заголовки структурних частин «**ЗМІСТ**», «**ВСТУП**», «**РОЗДІЛ**», «**ВИСНОВКИ**», «**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**», «**ДОДАТКИ**» друкують великими літерами з напівгрубим виділенням. Заголовки підрозділів та «**Висновки до розділу 1, 2, 3**» – малими літерами (крім першої великої) з напівгрубим виділенням. Крапку в кінці заголовка не ставлять [2].

Розділи нумерують арабськими цифрами (**РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3, РОЗДІЛ 4**), а підрозділи двома цифрами – де перша цифра означає номер розділу, а друга – підрозділу (1.1; 1.2...) [2].

Під час формування змісту потрібно використовувати «автоформування» на основі «заголовки та покажчики» Microsoft Office, формат – «з шаблону», заповнювач – «...», рівні – «2».

Нумерація сторінок у дипломній роботі починається зі Вступу з урахуванням попередніх сторінок.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ подається за змістом з нового аркуша і має включати пояснення та розшифрування всіх застосованих у роботі мало розповсюджених умовних позначень, символів, скорочень і термінів [10].

ВСТУП починається з нової сторінки і включає згідно [10] наступні структурні елементи.

Актуальність теми.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукової задачі) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва [6].

Приклад

Актуальність теми дослідження зумовлено необхідністю пошуку нових управлінських механізмів забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства в умовах загострення конкуренції на ринку та активізації загроз зовнішнього середовища.

Актуальність теми дослідження обумовлено підвищенням значущості довготермінових чинників розвитку підприємства, які формують потенціал його стратегічної конкурентоспроможності, а відтак і адаптаційні можливості в цілому.

Крім того, має бути представлено оцінювання сучасного стану проблеми на основі аналізу вітчизняної і зарубіжної літератури, існуючих проблем у даній предметній галузі, зазначення провідних вчених і спеціалістів, які мають розробки з цієї проблеми.

Приклад

В умовах лібералізації зовнішньоторговельної політики України та загострення конкуренції на товарних і ресурсних ринках все більшої значущості починає набувати пошук та обґрунтування управлінських механізмів забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства у тривалій перспективі. За таких умов, завдання підвищення прибутковості, ефективності виробничо-господарської діяльності, розширення ринкової ніші набувають зовсім іншого характеру. Адже виникає необхідність зосередження уваги на активізації чинників, які визначатимуть динаміку розвитку підприємства у довготривалій перспективі, а це потребує формування гнучкої системи управління, комплексної та системної реалізації політики розвитку підприємства.

Проблеми управління розвитком сучасного підприємства знайшли своє відображення в чисельних публікаціях вітчизняних та зарубіжних дослідників. Серед вітчизняних науковців відомі праці А. Петрова, В. Іванова, П. Сидоренка, Р. Ігнатенка. Серед зарубіжних вчених значний інтерес становлять праці Р. Джозефа, Д. Росса, П. Уільямсона та інших.

Мета роботи.

Формулюють мету роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету [6].

Приклади

Метою роботи є обґрунтування напрямів забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства в умовах активізації загроз зовнішнього середовища.

Метою роботи є обґрунтування напрямів підвищення ефективності матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Метою роботи є обґрунтування управлінського інструментарію удосконалення операційної системи промислового підприємства.

Метою роботи є обґрунтування системи заходів активізації інвестиційної діяльності підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища.

Метою роботи є обґрунтування інструментарію забезпечення розвитку виробничого потенціалу підприємства в умовах ресурсних обмежень.

Завдання роботи.

Після зазначення мети наводяться завдання роботи (відповідно до затвердженого плану).

Приклад

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних завдань:

- розглянути сутність та основні підходи до управління розвитком підприємства;
- визначити та охарактеризувати чинники ефективності розвитку підприємства;
- розкрити методологічні принципи формування системи управління розвитком сучасного підприємства;
- розглянути методичні основи оцінки та аналізу ефективності функціонування системи управління розвитком підприємства;
- здійснити діагностику системи управління розвитком підприємства;
- оцінити потенціал розвитку підприємства та проаналізувати чинники його формування;
- ідентифікувати проблеми реалізації стратегії розвитку підприємства;
- обґрунтувати напрями удосконалення процесу управління розвитком підприємства;
- оцінити ефективність реалізації запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення [6].

Приклади

Об'єктом дослідження є система управління розвитком підприємства.
Об'єктом дослідження є система збутової діяльності промислового підприємства.
Об'єктом дослідження є процес управління персоналом підприємства.
Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційною діяльністю підприємства.
Об'єктом дослідження є організаційно-управлінська структура підприємства.
Об'єкт дослідження – операційна діяльність промислового підприємства.
Об'єктом дослідження є процес планування маркетингової діяльності підприємства.

Предмет дослідження – міститься в межах об'єкта;

Необхідно пам'ятати, що об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва [6].

База дослідження – підприємство, що досліджується (базою дослідження обрано Товариство з обмеженою відповідальністю «XXX»).

Приклади

Предметом дослідження є управлінський інструментарій забезпечення конкурентоспроможного розвитку Т₃ОВ «XXX» в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів.

Предметом дослідження є організація процесу активізації інвестиційної діяльності Т₃ОВ «XXX» на засадах стратегічного планування.

Предмет дослідження – процеси забезпечення економічної стійкості Т₃ОВ «XXX» в умовах активізації загроз зовнішнього середовища.

Предмет дослідження – методи удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення діяльності Т₃ОВ «XXX».

Предмет дослідження – сучасні методи мотивування працівників Т₃ОВ «XXX».

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося кожним з методів [6].

Приклад

У процесі виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» застосовувалася сукупність загальних та специфічних наукових методів. У процесі дослідження сучасних поглядів на управління розвитком промислових підприємств застосовувалися: системний підхід, методи економічного і статистичного аналізу, групування, графічного моделювання організаційних структур, експертної оцінки. Для отримання аналітичної інформації були використані дані статистичної звітності, внутрішньої, зокрема, бухгалтерської звітності підприємств. Для вибору та обґрунтування стратегії розвитку підприємства використовувалися: метод порівняння, за допомогою якого ...; метод синтезу, який дозволив...; статистичний аналіз показників діяльності підприємства надав можливість Теоретичною основою дослідження є роботи провідних зарубіжних та вітчизняних вчених, що присвячені питанням управління розвитком сучасного підприємства.

Практична значущість для підприємства, організації. Включає результати досліджень, проведених студентом самостійно, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, організацій.

Висвітлюють результати практичного застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Тобто те, що дає виконана дипломна робота для діяльності підприємства, із зазначенням ступеня готовності до використання або масштабів використання [10].

Приклад

Запропоновані та обґрунтовані у роботі управлінські механізми забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства в умовах ресурсних обмежень можуть бути використані на практиці вітчизняними промисловими підприємствами, які спеціалізуються на виробництві....

Результати проведеного дослідження дозволять вітчизняним промисловим підприємствам ефективно розвивати інвестиційний потенціал завдяки....

Керівництвом підприємства було використано запропоновані рекомендації щодо оцінювання виробничого потенціалу підприємства та реалізації механізмів його розвитку (акт впровадження № 2 від 25.04.13).

РОЗДІЛ 1 – *теоретичний*, – має містити теоретичне обґрунтування досліджуваних явищ та процесів. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела інформації. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури розкриваються підходи різних авторів до розв’язання проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження. Бажано ілюструвати текст графічними матеріалами і схемами, графіками, діаграмами тощо.

З метою обґрунтування теоретичних висновків варто застосовувати дані, що опубліковані в монографіях, енциклопедіях, довідниках та інших зарубіжних виданнях, в т.ч. наукометричної бази Scopus.

РОЗДІЛ 2 – *дослідницько-аналітичний*. Даний розділ повинен містити як дослідницький, так і аналітичний аспекти, тобто включати усю зібрану інформацію та фактичний матеріал для повного розкриття змісту та аналізу питань, які доцільно детально вивчити на прикладі конкретного підприємства.

Дослідження проблеми висвітленої в дипломній роботі доцільно здійснювати на підставі об’єднання накопиченого та систематизованого матеріалу, групування та обробки отриманих даних [12].

У другому розділі слід навести загальну організаційно-економічну характеристику підприємства (організаційно-правова форма, сфера діяльності, організаційно-управлінська структура, система управління тощо) та проаналізувати в динаміці результати його господарської діяльності, охарактеризувати середовище діяльності, чинники розвитку підприємства, оцінити тенденції та потенціал розвитку.

Особливо ґрунтовно необхідно проаналізувати ті явища і процеси, які стосуються безпосередньо предмету дослідження роботи. Загальна характеристика підприємства, в тому числі і результати оцінки ефективності його діяльності за тими чи іншими складовими, не повинні домінувати в обсязі викладеного у другому розділі матеріалу. Аналіз обов’язково повинен кореспондуватися з методологічним матеріалом, розкритим у попередньому розділі.

У даному розділі обов'язково мають бути наведені результати оцінки та аналізу ефективності управлінських процесів, які стосується безпосередньо предмету дослідження. Не можна допускати домінування суто економічного аналізу над управлінським. Виявлені на цій основі проблеми, мають знайти своє відображення у третьому, рекомендаційному розділі роботи з точки зору обґрунтування механізмів їх розв'язання.

Під час аналізу вихідними даними мають бути адміністративна, організаційна, економічна, фінансова та інші види документації конкретного підприємства, що є базою дослідження, статистична інформація, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує студент під час переддипломної практики.

РОЗДІЛ 3 – рекомендаційний. Завданням даного розділу є розробка та комплексне обґрунтування конкретних рекомендацій, пропозицій щодо вирішення тих чи інших проблем, підвищення ефективності управлінських процесів та діяльності підприємства на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження. Слід запропонувати для підприємства програму дій щодо впровадження запропонованих заходів, оцінити економічну доцільність їх впровадження, а також вплив на покращення діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 4 – охорона праці. Даний розділ повинен містити теоретичний та рекомендаційний матеріали. У цьому розділі доцільно розглянути загальні підходи до формування підсистеми керування безпекою праці як одного із елементів загальної системи керування виробництвом. Доцільно розглянути управління охороною праці як програмно-цільовий комплекс по підготуванню, прийняттю і реалізації рішень (організаційно-технічних, і лікувально-профілактичних заходів), спрямованих на забезпечення безпеки, зберігання здоров'я і працездатності людини в процесі праці. Також необхідно здійснювати узагальнення наукових праць вітчизняних учених, дослідження сучасних положень та постанов щодо охорони праці, обґрунтовувати та формувати висновки та власні думки згідно напряму дослідження.

ВИСНОВКИ. Підсумковим етапом дослідження є висновки, де узагальнюються наукові і практичні результати виконаної дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». У них дається оцінка отриманих результатів та пропозиції щодо їх використання. Текст висновків доцільно розділяти на підпункти: 1, 2, 3.

У кінці кожного розділу (1, 2, 3) потрібно сформулювати висновки із стислим викладенням наведених у ньому наукових і практичних результатів. Висновки до розділу (1, 2, 3) мають бути за обсягом – 1 сторінка.

Висновки до роботи в цілому розміщують на окремому аркуші (обсяг 2-3 сторінки). У них подається оцінка отриманих результатів та пропозиції. Текст висновків має бути розділений на підпункти. *Формулювання висновків*

повинно базуватися відповідно до поставлених завдань на матеріалах основної частини роботи.

Слід пам'ятати, що висновки до роботи в цілому не є простою копіюванням висновків до розділів 1 та 2, 3 а ґрунтовним, виваженим закінченням дипломної роботи, на основі яких може формуватися доповідь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. Перелік джерел, на які повинні бути посилання в основній частині роботи, наводять у кінці тексту дипломної роботи, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту дипломної роботи мають бути посилання [2]. Список використаних джерел може включати: законодавчі акти, нормативні матеріали, вітчизняну та зарубіжну, наукову, навчально-методичну та спеціальну літературу, фахові видання, інформаційні ресурси Інтернету.

Список використаних джерел дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має нараховувати від 30 до 40 найменувань. Бібліографічні описи наводять у порядку їх згадування в тексті та відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справ (додаток Ж).

ДОДАТКИ. До додатків можуть бути включені: додаткові ілюстрації або таблиці; матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна включити до основної частини, копії документів, витяги із законодавчо-нормативних документів, звіти, положення, інструкції, результати маркетингових досліджень тощо [12].

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Оформлення дипломної роботи має відповідати вимогам ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» [2].

Загальні вимоги. Текстовий матеріал дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» друкується комп'ютерним способом на одному боці аркуша паперу формату А4 через 1,5 інтервал з розрахунку 29-30 рядків на сторінці за умови рівномірного її заповнення. Текст роботи слід друкувати, додержуючись таких розмірів берегів: верхній і нижній – не менше 20 мм, лівий – не менше 25 мм, правий – не менше 10 мм. Шрифт – Times New Roman, 14 кегль, через 1,5 інтервали, масштаб 100%, звичайний, абзац 1,0-1,25 см.

Кожний розділ дипломної роботи має починатися з нового аркуша. Структурні елементи «РЕФЕРАТ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки), не нумерують, а їх назви виступають як заголовки структурних елементів.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, **а потім з нового рядка** друкують заголовок розділу великими літерами.

Нумерація кожного підрозділу відбувається в межах розділу. Розділи, та підрозділи нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою (наприклад, 1.1, 1.2, 1.3) за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої букви) з абзацу. Вкінці заголовка крапки не ставлять.

Відстань між заголовком та наступним або попереднім текстом повинна бути не менше двох рядків. Якщо після заголовка залишається лише один рядок тексту, необхідно перенести сам заголовок на наступну сторінку. Заголовки друкуються шрифтом Times New Roman, 14 кегль.

Першою сторінкою дипломної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, однак на ньому номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок починається зі «Вступу».

Зміст повинен відповідати плану дипломної роботи. На сторінці, де розташований зміст, навпроти кожної складової дипломної роботи вказують номери сторінок, які означають початок викладення матеріалу.

Перелік умовних скорочень подають у разі наявності у роботі маловідомих скорочень, нових символів, позначень. Він повинен бути у вигляді окремого списку, розміщений у дві колонки, де в лівій за абеткою зазначають скорочення, а в правій – детальне розшифрування.

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Студент працюючи з різними джерелами повинен точно відтворювати цитований текст без скорочень для уникнення спотворення змісту викладеного автором. Посилання на літературні джерела по тексту подають у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках повинна відповідати номеру джерела у списку використаних джерел, а друга – номеру сторінки (наприклад [30, с. 2]).

Вкінці дипломної роботи подають *список використаних джерел*, до якого включають публікації вітчизняних та зарубіжних авторів, Інтернет ресурси, на які вже зроблено посилання у роботі. Всі джерела повинні бути вказані тією мовою, якою видані.

Складати список використаних джерел необхідно відповідно до національного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Даний стандарт прийнятий з метою уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Оформлення допоміжних матеріалів: ілюстрацій (схем, діаграм, графіків, креслень тощо), таблиць, формул, додатків.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і здійснюють нумерацію в межах розділу (виключенням є ілюстрації, що подані в додатках). Номер

ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку. Наприклад: Рис. 1.2., тобто другий рисунок першого розділу. Номер, назва рисунка та пояснювальні дані (підрисунковий текст) подають послідовно під ілюстрацією, відокремлених крапкою.

Ілюстрації розташовують після першого посилання на них у тексті, або не далі як на наступній сторінці. **На рисунки у тексті** роблять посилання скороченням слів та порядковим номером – рис. 1.2. (наприклад «Рис. 1.2. Організаційна структура підприємства»). На всі рисунки повинні бути посилання в тексті. У разі повторного посилання вказують скорочено слово «дивись» у скороченому виді – «див. рис. 1.3.» (рис. 4.1.). Рисунки, що розташовані на окремих сторінках дипломної роботи, доцільно включити до загальної нумерації сторінок. Якщо ілюстрація є більша ніж формат А4, її необхідно розмістити у додатках [12]. Посилання на літературне джерело зазначається під назвою рисунку. Можливими формами посилань є:

- джерело [13], якщо рисунок відображено ідентично джерелу;
- складено на основі [13], якщо рисунок формувався автором відповідно до даних літературного джерела;
- розроблено (складено) автором, якщо рисунок є власною розробкою (даний напис зазначається курсивом у круглих дужках).

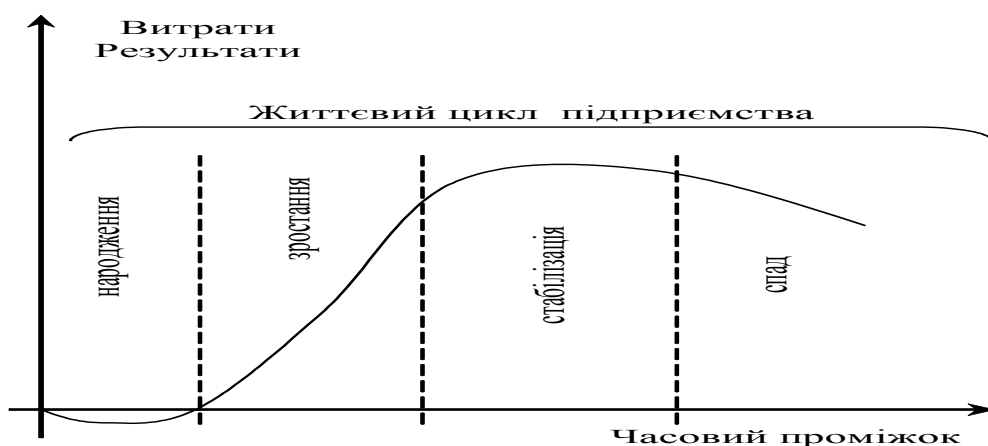

Рис. 4.1. **Життєвий цикл розвитку підприємства**
Джерело [13]

Таблицю подають у разі необхідності оформлення цифрового матеріалу. Таблицю доцільно розташовувати відразу після тексту, де вона згадується вперше або на наступній сторінці. У тексті роботи слово «таблиця» пишуть скорочено, зокрема «..... у табл. 1.1». У разі повторного посилання вказують скорочено слово «дивись» у скороченому виді – «див. табл. 1.3».

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті. Таблиці нумерують арабськими цифрами з наскрізною нумерацією в межах розділу (крім таблиць, що наводяться в додатках). Номер таблиці складається з номеру

розділу і порядкового номеру таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 1.2, тобто друга таблиця першого розділу.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею, друкують симетрично до тексту жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої). Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Слово «Таблиця» вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами таблиці пишуть: «Продовження таблиці ___ » з зазначенням номера таблиці. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

В таблиці використовують шрифт Times New Roman, 12 кегль, міжрядковий інтервал – 1 (табл. 4.1).

Посилання на літературне джерело зазначається під таблицею. Можливими формами посилань є:

- джерело [13], якщо таблицю відображено ідентично джерелу;
- складено на основі [13], якщо таблиця формувалась автором відповідно до даних літературного джерела;
- складено за даними [13], якщо таблиця формувалась на основі даних Державної служби статистики, підприємства;
- розраховано за даними [13], якщо автор самостійно робив розрахунки використовуючи дані Державної служби статистики, підприємства;
- розроблено (складено) автором, якщо таблиця є власною розробкою (даний напис зазначається курсивом у круглих дужках).

Таблиця 4.1. Інноваційна активність промислових підприємств

Показники	2008 рік	2009 рік
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	10,8	10,7
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	5,9	4,8

Джерело: [12]

У разі необхідності по тексту чи до таблиць оформляють примітки, в яких наводять довідкові і пояснювальні дані. Примітки нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток декілька на одному аркуші, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо примітка одна, її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку [6].

Формули. Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка. Їх слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу. Номер зазначають на рівні формули або рівняння в круглих дужках, у крайньому правому положенні на рівні відповідної формули.

Посилання на формули здійснюють порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (1.3)».

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад. Рентабельність продукції розраховується за формулою [14, с. 208]:

$$P_n = \frac{P_{p.n.}}{C_{p.n.}} 100 \quad (4.1),$$

де P_n – рентабельність продукції, %;

$P_{p.n.}$ – прибуток від реалізації продукції, грн;

$C_{p.n.}$ – собівартість продукції, грн.

Додатки. Матеріал, що доповнює положення роботи, допускається розміщувати в додатках. Додатки необхідно розміщувати в порядку появи посилань на них у тексті.

Слово «Додаток» (без знаку №) і велика літера, що позначає додаток друкують з правого боку рядка малими літерами, крім першої букви, наприклад «Додаток А».

Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г, Є, З, И, І, Ї, О, Ч, Ь. Після слова «Додаток» друкують літеру, що позначає його послідовність. Допускається позначення додатків літерами латинської абетки, за винятком літер I, O.

Кожен додаток слід починати з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, який друкують симетрично відносно тексту з великої літери окремим рядком.

У разі необхідності текст додатка можна поділити на розділи, підрозділи і пункти (наприклад, А.4.1. – пункт 4.1. додатку А). Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння необхідно нумерувати в межах кожного додатка

(наприклад, рис. Е.3, таблиця Б.2 (друга таблиця Додатку Б). Якщо зміст додатка не поміщається на одній сторінці, тоді на наступній сторінці зазначають у правому верхньому куті «продовження додатку...».

Правила цитування та посилання на використані джерела. В тексті дипломної роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали з яких наводяться. Посилання даються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у переліку посилань та відповідна сторінка джерела (наприклад – [6, с. 22] – означає, що використано інформацію з джерела під номером 6 у переліку посилань, яка знаходиться на сторінці 22).

Загальні вимоги до цитування такі [6]:

а) текст цитати варто починати і закінчувати лапками та наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи особливості авторського написання. Наукова термінологія, що вживається іншими авторами, не виділяється лапками, крім тієї, яка викликала загальну дискусію. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора;

в) після кожної цитати обов'язково необхідно вказати посилання на джерело;

г) у разі непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), варто точно викладати думки автора, бути коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) у разі необхідності виявлення ставлення автора праці до окремих слів або думок з цитованого тексту варті після них у круглих дужках ставити знак оклику або знак питання.

Скорочення. У дипломній роботі освітньо-кваліфікаційного рівня магістр часто зустрічаються скорочення. Існують наступні загальноприйняті умовні скорочення [7]:

а) скорочення, які роблять після переліку: і т.д. (і так далі), і т.п. (тому подібне) та ін. (і інші). Слова «і тому подібне», «та інші» усередині речення не скорочують;

б) скорочення у випадку позначення цифрами століть і років: ст. (століття), р. (рік), рр. (роки);

в) скорочення що роблять у випадку посилань: див. (дивися), порівн. (порівняй).

Не допускаються скорочення наступних слів: «так званий» (т. зв.), «наприклад» (напр.), «близько» (бл.), «формула» (ф-ла), «рівняння» (рів-ня) тощо.

Нумерація сторінок. Нумерація сторінок дипломної роботи здійснюється арабськими цифрами в правому верхньому кутку **без крапки**, зі збереженням наскрізної нумерації усього тексту. Номер сторінки проставляють у **правому верхньому куті** сторінки без крапки в кінці. Усі сторінки нумеруються, крім титульного аркуша, завдання, реферату та змісту.

5. ПІДГОТОВКА ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Згідно з Положенням про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НГУУ «КПШ» допуск до захисту дипломної роботи у ДЕК здійснюється завідувачем кафедри, який приймає позитивне рішення на основі підсумків попереднього захисту роботи [7]. Допуск підтверджується візою завідувача кафедри на титульному аркуші пояснювальної записки. Дипломна робота, в якій виявлено принципові недоліки та суттєві відхилення від вимог державних стандартів, до захисту в ДЕК не допускаються [7].

Перелік документів, які представляються студентом до захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Після завершення написання дипломної роботи студент має сформулювати необхідний комплект документів, що представляються до захисту.

1. Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». До переплетення робота повинна бути підписана студентом, пройти нормоконтроль. Після переплетення робота підписується керівником та завідувачем кафедри менеджменту.

2. Відгук керівника дипломної роботи. Для написання відгуку керівникові надається повністю завершена дипломна робота, яка пройшла попередній захист та нормоконтроль. Відгук має містити висновок про можливість допуску дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» до захисту у ДЕК (додаток Л).

Відгук керівника повинен містити: актуальність дослідження; ефективність використаних методик; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень; вміння логічно, послідовно та аргументовано викладати матеріал і робити висновки; вміння самостійно вирішувати практичні та наукові задачі; перспективність запропонованих рекомендацій та ступінь обґрунтованості висновків; недоліки в роботі (у разі необхідності) [12].

Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломну роботу після отримання відгуку наукового керівника забороняється. Відгук наукового керівника додається, але не підшивається до дипломної роботи.

3. Рецензія. Якщо студент допущений до захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр», йому надається направлення до рецензента. Зразок рецензії розміщено в додатку М.

В рецензії повинен бути висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у ДЕК.

Рецензія додається і не підшивається до дипломної роботи. Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломну роботу після отримання рецензії забороняється.

4. Лист-відзив з організації, на інформаційній базі якої виконувалась дипломна робота, в якому зазначається практична цінність виконаної дипломної роботи, висновки та рекомендації (додаток Н).

Лист-відзив додається і не підшивається до дипломної роботи.

5. Акт про впровадження результатів роботи (додаток П).

Акт про впровадження результатів роботи додається і не підшивається до дипломної роботи.

6. Презентація роботи здійснюється у програмі Power Point.

Презентація на титульному аркуші підписується керівником та має містити: титульний аркуш, мету, завдання, об'єкт, предмет роботи, основні її результати, що виносяться на захист, в тому числі і результати розділу «Охорона праці».

Роздрукована презентація (8-10 слайдів, включаючи титульний аркуш) переплітається окремо та додається до роботи.

7. Залікова книжка студента.

Послідовність захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» з урахуванням Положення про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ» [7]:

1. Студент має бути присутнім за 1 годину до початку захисту перед ДЕКом.

2. Захист починається з оголошення секретарем ДЕКу прізвища, імені та по-батькові студента, теми його дипломної роботи та загальних результатів навчання за програмою (кількість оцінок «відмінно», «добре», «задовільно») – до 1 хвилини.

3. Доповідь студента (10-15 хвилин) з використанням ілюстративного матеріалу винесеного на презентацію.

4. Відповіді на запитання членів комісії (до 15 хвилин).

5. Оголошення секретарем ДЕКу відгуку керівника.

6. Оголошення секретарем ДЕКу рецензії на дипломну роботу.

7. Відповіді студента на зауваження керівника роботи, та рецензента (до 1 хвилини).

8. Оголошення голови ДЕК про закінчення захисту.

Після закінчення захистів та обговорення ДЕК оголошуються результати захисту, що визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка, яка за результатами захисту дипломної роботи виставлена ДЕК, оскарженню не підлягає. Повторний захист роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист дипломної роботи визнається незадовільним, державна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою.

Студент, який не захистив дипломну роботу, допускається до повторного захисту дипломної роботи протягом трьох років після закінчення вищого навчального закладу. У разі, якщо він не захистив дипломну роботу, наказом ректора відраховується з університету як такий, що не пройшов державної атестації.

Доповідь під час захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

Доповідь дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» має бути змістовною і містити головні результати дослідження.

Зазвичай, доповідь починають зі слів «Шановний голово та члени Державної екзаменаційної комісії! До Вашої уваги пропонується доповідь за результатами проведеного в дипломній роботі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» дослідження на тему «...».

Далі розкривається актуальність роботи, мета, завдання, об'єкт, предмет та база дослідження. Після вступної частини здійснюється виклад матеріалу відповідно до структурно-логічної схеми з представленням ілюстративних даних на слайдах презентації, які підтверджують або доповнюють результати дослідження.

Закінчують доповідь після викладення висновків та рекомендацій згідно з завданням дослідження та словами «Дякую за увагу, доповідь закінчено».

Після захисного слова студенту ставляться питання щодо теоретичних і практичних аспектів дипломної роботи, розуміння основних понять, уточнення результатів та висновків.

Вимоги до презентації. Для представлення дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» студент повинен підготувати доповідь та представити 8-10 слайдів, що ілюструють проведене дослідження.

Роздрукована презентація, обов'язково на титульному аркуші підписується керівником.

Структура презентації:

- 1) титульний аркуш, де зазначається тема роботи, автор та керівник (1 слайд);
- 2) актуальність, мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження (1 слайд);
- 3) основні результати дослідження (5-6 слайдів);
- 4) результати розділу «Охорона праці» (1 слайд);
- 5) основні положення висновків (1 слайд).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Оцінка за дипломну роботу виставляється на колегіальній основі після обговорення членами Державної атестаційної комісії, керівником дипломної роботи та рецензентами. Студент повинен продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал; коректно використовувати математичні, статистичні та інші методи; проводити власні дослідження; володіти навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення проблеми, що досліджується.

Критерії оцінювання дипломної роботи: науковість стилю викладання; чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи; правильне оформлення роботи відповідно до стандартів; відсутність орфографічних та синтаксичних помилок. Критерії оцінки відображають вимоги до рівня кваліфікації бакалавра за спеціальністю, зафіксовані у державному освітньому стандарті. Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» може бути оцінена на «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» або бути недопущеною до захисту. Оцінки, виставлені керівником та рецензентом мають рекомендаційний характер.

Під час оцінювання дипломної роботи особливу увагу звертають на зміст дипломної роботи, якість оформлення та безпосередньо процес захисту.

Результати захисту дипломних робіт оцінюються згідно Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); власної системи ВНЗ (за стобальною шкалою); комплексної системи оцінювання [12].

Основними показниками, що впливають на оцінку дипломної роботи і належать до її *змістовної частини* є:

- виконання дослідження на актуальну тему;
- досягнення поставленої мети роботи та відповідних до неї завдань;
- логічність побудови структури роботи та вміння систематизувати і структурувати матеріал;
- вміння узагальнювати, робити висновки, зіставляти різні точки зору з обраного питання;
- відповідність плану і змісту роботи її темі;
- наявність у дипломній роботі практичних рекомендацій та обґрунтування запропонованих автором рішень;
- аналіз достатньої кількості літературних джерел з обраної тематики;
- самостійність виконання дипломної роботи.

Основними показниками, що впливають на оцінку дипломної роботи і належать до *якості оформлення*, є:

- використання студентом сучасних комп'ютерних технологій;
- грамотне, стилістично правильне оформлення дипломної роботи та відповідність викладеного матеріалу обраній темі;
- наявність та точність відображення посилань на літературні джерела;
- відсутність орфографічних і пунктуаційних помилок;
- правильне оформлення змісту дипломної роботи;
- дотримання усіх вимог щодо оформлення дипломної роботи (текст роботи, подання графічного матеріалу, таблиць, додатків, переліку посилань, формул).

Основними показниками, що впливають на оцінку дипломної роботи і належать до *процесу її захисту*, є:

- чіткість, дотримання регламенту та висвітлення основних результатів дослідження, проведеного у дипломній роботі, – під час її презентації ДЕК;
- глибина та прояв набутих теоретичних знань, які студенти демонструють у тексті роботи, слайдах та у відповідях на запитання;
- розуміння змісту роботи та проблеми, яка розглядається;
- відповідність доповіді слайдам презентації;
- наявність статей, тез доповідей за результатами виконаного дослідження;

- здатність правильно, чітко та логічно відповідати на поставлені в процесі захисту запитання та аргументовано викладати власну точку зору;
- відповіді на зауваження наукового керівника та рецензента;
- логічне оформлення презентації, відповідно вимогам естетики, дизайн не суперечить змісту презентації, зображення у презентації чіткі, розбірливі і відповідають змісту, не накладаються на текст; текст легко читається, фон поєднується з графічними елементами; списки і таблиці у презентації вбудовані та розміщені коректно;
- володіння навичками ефективною та успішною презентації.

Виконання та дотримання усіх вищеперерахованих показників в процесі захисту дипломної роботи відповідає оцінці «відмінно». Виконання вищеперерахованих показників на 75-95 % відповідає оцінці «добре», на 60 – 75 % відповідає оцінці «задовільно», наявність менше 60% показників відповідає оцінці «незадовільно» (табл. 6.1).

Під час захисту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» нижчу оцінку студент може отримати через:

- неточність у формулюванні основних понять, запропонованій моделі, рекомендаціях;
- неповне розкриття теми дослідження, мети, завдань;
- неправильне формулювання об'єкта та предмета дослідження;
- відсутність обґрунтування пропозицій, розрахунків та висновків.

Диплом з відзнакою видається студенту, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» не менше як з 75% усіх навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, курсових робіт, практик, передбачених навчальним планом, а з інших – оцінки «добре» за весь термін навчання, захистив дипломну роботу з оцінкою «відмінно».

Таблиця 6.1. Критерії оцінювання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (складено на основі [11, 12])

Критерій	Оцінка			
	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
1	2	3	4	5
Науковість стилю викладання	Робота носить описовий характер, без наукових аспектів. Відсутні: наукова термінологія, систематизація теоретичних знань та практичних вмінь, логічна послідовність викладеного матеріалу, досягнення поставленої мети та завдань	Робота містить деякі елементи наукового та аналітичного характеру, відсутня ясність і предметність викладення наукових понять та явищ	Робота містить наукові дослідження, відсутні деякі посилання на список використаних джерел, висновки потребують доопрацювання. мета роботи названа і вирішена, проте є типовою і не вирішені всі завдання докладні висновки	Робота містить основні результати наукової та дослідницької діяльності. В тексті роботи присутні цитати та посилання на першоджерела. Присутні власні розробки щодо досліджуваної проблеми, обґрунтовано власні теорії, висновки, класифіковано і систематизовано теоретичні знання та практичні вміння
Чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи	Робота містить безсистемність викладу, незавершеність всіх питань, розмитість тверджень та висновків.	Робота містить безсистемний виклад матеріалу, присутні деякі смислові розриви у викладі змісту, в деяких підрозділах присутня необґрунтованість викладених думок.	Робота містить логічну послідовність викладеного матеріалу, однак недостатньо повно розкрито деякі підпункти.	В роботі присутні логічність, чіткість, точність, послідовність викладу кожного питання.
Правильне оформлення роботи відповідно до стандартів	Оформлення носить абсолютно випадковий характер, обумовлений власною логікою автора	Робота має певну структуру, але нечітку, яка не відповідає стандарту	Робота в загальному відповідає стандартам, але має деякі недоліки, або одна з вимог не виконується	Робота має чітку, логічну структуру, правильно оформлений перелік посилань, коректні посилання та зміст
Відсутність орфографічних та синтаксичних помилок	В роботі присутні: значні помилки в написанні слів, словосполучень та речень; порушення порядку слів; неправильне узгодження слів	В роботі порушенні правила зв'язку слів та словосполучень, присутні орфографічні помилки	Робота відповідає стилістичним вимогам до написання наукової роботи, однак присутні поодинокі випадки орфографічних помилок	В роботі відсутні орфографічні та синтаксичні помилки

1	2	3	4	5
Актуальність і оригінальність теми	Тема всім відома, вивчена детально, повністю висвітлена в літературі. Однак, автор не зумів показати, чим обумовлений його вибір	Тема вивчена, але в ній існує сфера для подальших досліджень внаслідок нових даних, або тема маловідома	Проблема поставлена досить оригінально, внаслідок чого проблема відкривається з несподіваної сторони	Тема маловивчена та актуальна, для розкриття якої потрібно самостійно робити багато висновків
Загальна характеристика теоретичної частини	<ul style="list-style-type: none"> - Описове викладення відомої інформації, без логічної концепції; - немає узагальнень; - немає аналізу проблеми; - немає змістовних висновків 	<ul style="list-style-type: none"> - Зроблені непогані самостійні узагальнення; - зроблений аналіз проблеми; - зроблені змістовні висновки 	<ul style="list-style-type: none"> - На підставі аналізу вирішуються певні проблеми досліджуваної теми; - формулюються деякі аспекти дослідження 	<ul style="list-style-type: none"> - Повністю присвячена вирішенню наукової проблеми, сформульованої самостійно; - дослідження повністю сформоване на основі аналізу
Загальна характеристика аналітико-рекомендаційної частини	<ul style="list-style-type: none"> - Відсутня обробка та узагальнення аналітичних матеріалів; - відсутність економіко-математичних методів; - відсутні висновки щодо підвищення ефективного розвитку підприємства; - відсутність економіко-математичного моделювання реальних економічних суб'єктів; - відсутність пропозицій щодо подальшого впровадження результатів дослідження 	<ul style="list-style-type: none"> - Відсутність логічного обґрунтування використання економіко-математичного апарату; - оброблено та узагальнено деякі аналітичні матеріали, однак відсутня оцінка можливостей підприємства, щодо підвищення ефективності розвитку підприємства; - відсутні обґрунтовані пропозиції щодо розвитку нових і підвищення ефективності діючих форм і методів діяльності досліджуваного об'єкта; - недостатнє використання економіко-математичних методів 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатньо проаналізовані статистичні та аналітичні матеріали, що визначають рівень розв'язання досліджуваної проблеми в цілому на підприємстві; - оцінено можливості підприємства, однак не виявлено недоліки в основних напрямках його економічної діяльності; - використання певних елементів економіко-математичного апарату недостатньо обґрунтоване; - недостатньо обґрунтовані пропозиції щодо підвищення ефективності діючих форм і методів діяльності об'єкта, що досліджується 	<ul style="list-style-type: none"> - Тема розкрита глибоко, зміст дипломної роботи відповідає затвердженій темі; - чітка логіка викладення матеріалу; - якісно використано економіко-математичний апарат; - виявлено вплив позитивних та негативних чинників, здійснено оцінку можливостей підприємства; - обґрунтовано застосовані в роботі методи аналізу об'єкта досліджень та існує відповідність їх сучасному рівню; - присутні узагальнення та висновки, пов'язані між собою, які викладено системно та самостійно

Продовження таблиці 6.1

1	2	3	4	5
Логічність доказів	Робота вирізняється безсистемним викладенням того, що відомо автору з даної теми	У роботі можна помітити деяку логічність у структурі інформації, але цілісність відсутня	У роботі або упущені деякі важливі аргументи, або є «зайва» інформація, що перевантажує текст непотрібними подробицями, але в цілому логіка є	Мета реалізована послідовно, зроблені необхідні викладки, немає «зайвої» інформації, що перевантажують текст непотрібними подробицями
Глибина дослідження	Розгляд проблеми будується на основі одного серйозного джерела, решта – популярна література, що використовується як ілюстрація	Розгляд проблеми будується на змістовному рівні, але глибина розгляду відносна й поверхова	Розгляд проблеми будується на досить глибокому змістовному рівні, висновки мають певне значення	Розгляд проблеми будується на глибокому змістовному рівні, робляться висновки, що мають самостійне наукове значення
Коректність проведеного дослідження	Дослідження побудовано некоректно, методики не дають потрібного результату, мета та завдання не вирішені	Дослідження в цілому відповідає заявленій темі, методики дозволяють вирішити певні аспекти мети та завдань дослідження	Дослідження побудовано грамотно, відповідно до мети, методики підібрані коректно, та вони дають відносне вирішення завдань	Дослідження побудовано грамотно, відповідно до висновків теоретичного аналізу проблеми, методики підібрані коректно та дозволяють переконливо вирішити проблему та запропонувати рекомендації
Коректність в використанні літературних джерел	У роботі практично немає посилань на авторів, які місцями можуть суперечити один одному і використовуватися недоречно	Протиріч у посиланнях немає, але посилань або практично немає, або вони робляться рідко, не в усіх необхідних випадках	Текст містить найбільш необхідні посилання на авторів у тих випадках, коли дається інформація принципового змісту (визначення, узагальнення, опис, характеристика, оцінка і т.д.)	Текст містить всі необхідні посилання на авторів у тих випадках, коли дається інформація принципового змісту (визначення, узагальнення, опис, характеристика, оцінка і т.д.), при цьому автор уміло використовує чужу думку при аргументації своєї точки зору, звертаючись до авторитетних джерел
Кількість літературних джерел у переліку посилань	1-2 наукових джерела, решта - популярного рівня. Навіть якщо вони не вказані в списку, стиль тексту свідчить про ненауковість інформації	Список нараховує кілька наукових джерел, але немає джерел з деяких важливих аспектів проблеми, що розглядається, або вони представлені неповно	Список охоплює основні джерела з даної теми, доступні студенту, література відображає основні аспекти проблеми, що розглядається	Список охоплює всі основні джерела з даної теми, доступні студенту, що відображають сучасний науковий погляд на проблему, яка розглядається
Якість проведення презентації роботи	Презентація проведена без додержання основних вимог, неможливість відповіді на поставлені запитання	Презентація проведена не чітко та не ефективно, труднощі під час відповіді на поставлені запитання	Презентація проведена чітко та логічно, присутня невпевненість у відповідях на поставлені запитання	Презентація проведена чітко, ефективно, студентом надано відповіді на поставлені запитання

ДОДАТКИ

Додаток А

Завідувачу кафедри менеджменту

д.е.н., проф. Дергачовій В.В.

Студента гр. УВ-92

Андрійчука Андрія Андрійовича

Заява

Прошу затвердити тему дипломної роботи **освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**: « _____ ».

Керівник: к.е.н., доц. Петрова Л.Л.

Дата

Підпис

Не заперечую (візується від руки) _____ /Петрова Л.Л./
(підпис)

Орієнтовні теми досліджень дипломних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 030601 «Менеджмент» професійного спрямування «Менеджмент організацій і адміністрування»

№ з/п	Орієнтовні теми
1	2
1.	Обґрунтування напрямів підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
2.	Розроблення конкурентної стратегії підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
3.	Удосконалення системи управління соціальним розвитком підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
4.	Удосконалення бізнес-процесів промислового підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
5.	Забезпечення розвитку стратегічного потенціалу підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
6.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на основі технологічного оновлення виробництва (на прикладі ТОВ «XXX»)
7.	Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
8.	Забезпечення якості продукції підприємства на засадах системного підходу (на прикладі ТОВ «XXX»)
9.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах асортиментної політики (на прикладі ТОВ «XXX»)
10.	Забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах кризи (на прикладі ТОВ «XXX»)
11.	Забезпечення соціально-економічної ефективності діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
12.	Забезпечення розвитку кадрового потенціалу підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
13.	Розроблення стратегії розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
14.	Обґрунтування стратегії оновлення продукції підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
15.	Забезпечення фінансової стійкості підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
16.	Підвищення конкурентоспроможності підприємства на засадах диверсифікації діяльності (на прикладі ТОВ «XXX»)
17.	Планування виробництва нового продукту на підприємстві (на прикладі ТОВ «XXX»)
18.	Підвищення якості праці на промисловому підприємстві (на прикладі ТОВ «XXX»)
19.	Розроблення маркетингової стратегії підприємства в умовах зміни кон'юнктури ринку (на прикладі ТОВ «XXX»)
20.	Бізнес-планування розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
21.	Підвищення рентабельності підприємства на засадах системного підходу (на прикладі ТОВ «XXX»)

22.	Забезпечення розвитку підприємства на засадах процесного підходу (на прикладі ТОВ «XXX»)
23.	Удосконалення процесу управління витратами підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
24.	Розроблення конкурентної стратегії підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
25.	Удосконалення системи планування витрат підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
26.	Розроблення стратегії розвитку промислового підприємства в умовах інформаційної економіки (на прикладі ТОВ «XXX»)
27.	Розроблення бізнес-плану з виробництва нової продукції на підприємстві (на прикладі ТОВ «XXX»)
28.	Розроблення бізнес-плану з розширення виробництва продукції на підприємстві (на прикладі ТОВ «XXX»)
29.	Удосконалення системи планування витрат підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
30.	Удосконалення системи контролю якості на підприємстві (на прикладі ТОВ «XXX»)
31.	Удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
32.	Розроблення функціональних стратегій розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
33.	Підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі оптимізації витрат (на прикладі ТОВ «XXX»)
34.	Забезпечення економічної стійкості підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
35.	Організаційно-економічне забезпечення стійкого розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
36.	Підвищення прибутковості підприємства через розширення асортименту продукції (на прикладі ТОВ «XXX»)
37.	Підвищення соціально-економічної ефективності підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
38.	Планування прибутковості підприємства в умовах кризи (на прикладі ТОВ «XXX»)
39.	Удосконалення системи управління персоналом підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
40.	Обґрунтування напрямів розвитку підприємства в конкурентному середовищі (на прикладі ТОВ «XXX»)
41.	Організація кадрового забезпечення розвитку підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
42.	Удосконалення системи управління розвитком персоналу підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
43.	Стратегічні альтернативи підвищення соціально-економічної ефективності підприємства (на прикладі ТОВ «XXX»)
44.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємства на засадах бенчмаркінгу (на прикладі ТОВ «XXX»)

**В.1. Зразок форми титульного аркуша дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«БАКАЛАВР»

на тему « _____ »

Виконав: студент 4 курсу, групи УВ-
напряму підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

(Прізвище, ініціали студента)

(Підпис)

Керівник роботи

(Наук. ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

Консультант з питань охорони праці

(Наук. ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

Рецензент

(Наук. ступінь, звання, прізвище, ініціали)

(Підпис)

Київ-20** року

В.2. Приклад форми титульного аркуша дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня

«БАКАЛАВР»

з напрямку підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

на тему **«Удосконалення системи управління розвитком підприємства»**

Виконав: студент 4 курсу, групи УВ-91
напрямку підготовки **6.030601 «Менеджмент»**
АНДРІЙЧУК А.А. _____

Керівник роботи
к.е.н., доц. **ПЕТРОВА Л.А.** _____

Консультант з питань охорони праці
к.т.н., доц. **ЗЕРКАЛОВ Д.В.** _____

Рецензент
к.т.н., ст. викл. **СОКУЛЬСЬКИЙ О.Є.** _____

Київ – 2013 року

Д.1. Зразок Завдання на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

Напрямок підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

Професійне спрямування **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ *д.е.н., проф. Дергачова В.В.*

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (Прізвище, ім'я та по-батькові)

1. Тема роботи: « _____ »

керівник роботи

Затверджені наказом по університету від « ____ » _____ 20__ р. № ____

2. Срок здачі студентом закінченої роботи « ____ » _____ 20__ р.

3. Вихідні дані до роботи: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

а) теоретична частина:

б) дослідницько-аналітична частина:

в) рекомендаційна частина:

г) охорона праці:

5. Перелік графічного матеріалу

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК

виконання дипломної роботи студентом Андрійчуком А.А.

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Срок виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1.		___.__.20__ – ___.__.20__	
2.		___.__.20__ – ___.__.20__	
3.		___.__.20__ – ___.__.20__	
4.		___.__.20__ – ___.__.20__	
5.		___.__.20__ – ___.__.20__	
6.		___.__.20__ – ___.__.20__	
7.		___.__.20__ – ___.__.20__	
8.		___.__.20__ – ___.__.20__	
9.		___.__.20__ – ___.__.20__	

Студент _____ Андрійчук А.А.
(підпис)

Керівник дипломної роботи _____
(підпис) (прізвище, ім'я та по-батькові)

Д.2. Приклад Завдання на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

Напрямок підготовки **6.030601 «Менеджмент»**

Професійне спрямування **«Менеджмент організацій і адміністрування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ д.е.н., проф. Дергачова В.В.

« _____ » жовтня 20__ р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Андрійчуку Андрію Андрійовичу

1. Тема роботи: *«Удосконалення системи управління розвитком підприємства»*

керівник роботи к.е.н., доц. Іванов І.І.

Затверджені наказом по університету від «__» _____ 20__ р. № __

2. Срок подання студентом роботи *«__» _____ 20__ р.*

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства у тій чи іншій сфері, інформація про історію створення та розвиток підприємства ТОВ «ХХХ», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 20**-20**рр.; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 20**-20** рр.; статистична звітність (форма №..;), статут.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

а) теоретична частина: (пункт формується відповідно до змісту розд. 1)

- розкрити сутність та основні підходи до управління розвитком сучасного підприємства;
- охарактеризувати методологічні принципи формування системи управління розвитком підприємства;
- розглянути методичні основи оцінки та аналізу ефективності функціонування системи управління розвитком підприємства;

б) дослідницько-аналітична частина: (пункт формується відповідно до змісту розділу 2)

- навести організаційно-економічну характеристику підприємства та розкрити особливості середовища його діяльності;
- здійснити діагностику системи управління розвитком підприємства;
- оцінити потенціал розвитку підприємства та проаналізувати чинники його формування;

в) рекомендаційна частина: (пункт формується відповідно до змісту розділу 3)

- обґрунтувати напрями удосконалення управління розвитком підприємства;
- економічно обґрунтувати доцільність реалізації запропонованих заходів.

г) охорона праці: (пункт формується відповідно до змісту розділу 4)

- проаналізувати стан охорони праці на підприємстві ...;
- запропонувати шляхи покращення.....

5. Перелік графічного матеріалу (цей пункт формується відповідно до слайдів презентації і відповідає їх переліку)

1. Організаційно-управлінська структура ТОВ «ХХХ».
2. Динаміка розвитку ТОВ «ХХХ» за 20** - 20** рр.
3. ...
8. Результати оцінювання потенціалу розвитку ТОВ «ХХХ».
9. Кошторис витрат на впровадження запропонованих заходів.
10. Економічний ефект від впровадження запропонованих заходів.

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 4. Охорона праці. + підназва розділу	Зеркалов Д.В		

7. Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК

виконання дипломної роботи студентом Андрійчуком А.А.

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Срок виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1.	Збір необхідної інформації щодо теоретичних, та практичних засад управління розвитком підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
2.	Аналіз теоретичного та практичного матеріалу з обраної тематики, обробка та аналіз інформації щодо тенденцій розвитку підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
3.	Розгляд теоретичних основ управління розвитком підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
4.	Надання організаційно-економічної характеристики підприємству	___.__.20__ – ___.__.20__	
5.	Оцінювання потенціалу ТОВ «ХХХ» та чинників його розвитку	___.__.20__ – ___.__.20__	
6.	Вибір, розробка та обґрунтування напрямів розвитку підприємства	___.__.20__ – ___.__.20__	
7.	Економічне обґрунтування рекомендованих заходів	___.__.20__ – ___.__.20__	
8.	Виявлення шляхів покращення охорони праці на підприємстві	___.__.20__ – ___.__.20__	
9.	Оформлення дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»	___.__.20__ – ___.__.20__	

Студент _____ Андрійчук А.А.
(підпис)

Керівник дипломної роботи _____
(підпис) (прізвище, ім'я та по-батькові)

**Структура реферату дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня
«Бакалавр»**

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему: « _____ » містить 86 сторінок, 20 таблиць, 15 рисунків, 12 додатків. Перелік посилань нараховує 38 найменувань.

- **мета роботи, об'єкт та предмет дослідження;**
- **методи (методики) дослідження та апаратура;**
- **результати роботи;**
- **рекомендації щодо використання результатів роботи;**
- **результати перевірки можливостей практичного використання отриманих результатів.**

Ключові слова: розвиток підприємства, потенціал розвитку, система управління розвитком підприємства, процес розвитку, етапи управління розвитком підприємства

ABSTRACT

Bachelor's thesis includes 86 pages, 20 tables, 15 drawings, 12 attachments. The bibliography list consists of 38 items.

- **The purpose of the work, the object and subject research;**
- **The research methods;**
- **The results of work;**
- **Recommendations about the usage and application of the results of work;**
- **The verification results of the practical usage of the results of bachelor's thesis.**

Keywords: enterprise development, capacity development, management system development company, development, stages of development management company

ЗРАЗОК**Змісту дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
на тему:****«Удосконалення системи управління розвитком підприємства»****ЗМІСТ**

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Сутність та основні підходи до управління розвитком підприємства.....	10
1.2. Методичні аспекти оцінки та аналізу ефективності функціонування системи управління розвитком підприємства.....	20
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТзОВ ХХХ».....	31
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства та особливостей його розвитку.....	31
2.2. Діагностика системи управління розвитком підприємства.....	41
2.3. Оцінка потенціалу підприємства та чинників його розвитку.....	51
Висновки до розділу 2.....	61
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТзОВ «ХХХ».....	62
3.1. Визначення стратегічних альтернатив розвитку підприємства та механізмів їх реалізації.....	62
3.2. Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів.....	72
Висновки до розділу 3.....	82
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	83
4.1. Аналіз стану охорони праці на підприємстві.....	83
4.2. Шляхи покращення (обраного виду).....	90
Висновки до розділу 4.....	97
ВИСНОВКИ.....	98
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100
ДОДАТКИ.....	104

Зразки оформлення бібліографічних описів у списку літератури згідно з ДСТУГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» [3]

Книги

Однотомний документ

Один автор

1. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. ; **НАН України, Ін-т математики**. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). – **Бібліогр.: С. 97-106 (93 назви) та в підрядк. прим.** – ISBN 966-02-3964-5.

Два автори

2. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : **підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]** / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник ; **М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти**. – Львів: Растр-7, 2007. – 375 с. : *іл., табл., портр.* – **Бібліогр.: С. 358-362.** – ISBN 978-966-2004-01-4.

Три автори

3. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; *пер. с англ. Ф. П. Тарасенко*. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с. : *ил.* – **Предм. указ.: С. 263-265.** – **Библиогр. в конце гл.** – ISBN 978-966-415-020-7.

Чотири автори

4. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : **[підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.]** / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. : *іл., табл.* – (ПТО: Професійно-технічна освіта). – **Бібліогр.: С. 472- 473.** – ISBN 966-8081-58-7.

П'ять і більше авторів

5. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Лушихина І. М. і др.]; *под ред. Г. С. Никифорова*. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с. : *ил., табл.* – **Библиогр.: С. 504-510.** – ISBN 966-83243-34-X.

Без автора

6. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : **антологія** / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. – К. : Грамота, 2007. – 638, [1] с. – **Бібліогр. в прим. в кінці розд.** – ISBN 978-966-349-045-X.

Багатотомний документ

7. Межгосударственные стандарты : каталог : **в 6 т.** / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; *ред. Иванов В. Л.*]. – Львов : НТЦ «Леонорм-Стандарт», 2005. – (Серия

«Нормативная база предприятия»). – ISBN 966-7961-45-1. Т. 1. – 2005. – 277 с. – ISBN 966-7961-46-X.

8. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : **в 6 т.** / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2002 – ISBN 966-95754-6-X. Т. 4 : Косвенные налоги. – 2007. – 534 с. – **Библиогр. в подстроч. примеч.** – ISBN 966-8467-91-4.

Матеріали конференцій, з'їздів

9. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : **матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»]**, (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; **редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]**. – Х. : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с. : **іл., табл.** – **Бібліогр. в кінці доп.** – ISBN 966-7392-31-7.
10. Кібернетика в сучасних економічних процесах: **зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф.** / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – К. : ІСОА, 2002. – 147 с. : **іл., табл.** – ISBN 966-8059-08-5.

Препринти

11. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. : **ил., табл.** – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьков. физ.-техн. ин-т» ; ХФТИ 2006-4). – **Библиогр.: С. 18-19 (23 назв.)**.

Словники

12. Географія : **словник-довідник** / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175, [1] с. : **табл.** – **Алф. покажч. ст.: С. 166-175.** – ISBN 978-966-2011-05-0.
13. Європейський Союз : **словник-довідник** / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид. – К. : К.І.С., 2006. – 138 с. : **іл., табл.** – ISBN 966-8039-97-1.

Законодавчі та нормативні документи

14. Кримінально-процесуальний кодекс України : **за станом на 1 груд. 2005 р.** / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань). – ISBN 966-611-412-7.
15. Медична статистика : **зб. нормат. док.** / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько ; **М-во охорони здоров'я України, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезп. м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики.** – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. : **табл.** – (Нормативні директивні правові документи). – ISBN 966-8318-99-4.

Стандарти

16. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006–01–01]. – К. : Держспоживстандарт України 2006. – IV, 231 с. : **табл.** – (Національний стандарт України).

Каталоги

17. Межгосударственные стандарты : **каталог : в 6 т.** / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; **ред. Иванов В. Л.**]. – Львов : НТЦ «Леонорм-стандарт, 2006. — (Серия «Нормативная база предприятия»). – ISBN 966-7961-77-X. Т. 5. – 2007. – 264 с. – ISBN 966-7961-75-3. Т. 6. – 2007. – 277 с. : **табл.** – **Библиогр.: С. 277 (6 назв.)**. – ISBN 966-7961-76-1.

Бібліографічні покажчики

18. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році : *спец.: 24.00.01 – олімп. і проф. спорт, 24.00.02 – фіз. культура, фіз. виховання різних груп населення, 24.00.03 – фіз. реабілітація* / О. Куц, О. Вацеба ; *Львів. держ. ун-т фіз. культури*. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с. : *табл.* – *Текст: укр., рос., англ.*

Автореферати дисертацій

19. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : *спец. 05.02.08 «Технологія машинобудування»* / Новосад Іван Ярославович; *Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя*. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с., *включ. обкл. : іл.* – *Бібліогр.: С. 17-18.*

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

20. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // *Теорія та методика фізичного виховання*. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38. – *Бібліогр.: С. 38.*
21. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // *Бібліотечний вісник*. – 2006. – № 6. – С. 14-17.

Електронні ресурси

22. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : *(нідсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003»)* / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // *Бібліотечний вісник* – 2003. – № 4. – С. 43-44. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. – Назва з екрану.

Елементи, виділені напівгрубим курсивом, є факультативними і вводяться в бібліографічний запис залежно від теми дипломної роботи. Проміжки між знаками та елементами запису є обов'язковими і використовують для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

Л.1. Структура відгуку керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

ВІДГУК

керівника дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
виконаної на тему « _____ »
студентом групи УВ - __
Андрійчуком Андрієм Андрійовичем

Складається у довільній формі із розкриттям таких складових:

- *актуальність дослідження;*
- *відповідність виконаної дипломної роботи завданню;*
- *ефективність використаних методик;*
- *рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень;*
- *вміння логічно, послідовно та аргументовано викладати матеріал і робити висновки;*
- *вміння самостійно вирішувати практичні та наукові задачі;*
- *перспективність запропонованих рекомендацій та ступінь обґрунтованості висновків;*
- *недоліки в роботі (у разі необхідності).*
- *загальні оцінки виконаної дипломної роботи, відповідності якості підготовки дипломника вимогам ОКХ і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації; інші питання, які характеризують професійні якості дипломника.*

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує позитивної оцінки, а її автору, Андрійчуку Андрію Андрійовичу, може бути присвоєна кваліфікація бакалавра з менеджменту за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Керівник
дипломної роботи
к.е.н., доц.

Петрова Л.Л.

Підпис засвідчую:
заст. декана ФММ
к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

Л.2. Орієнтовний зразок відгуку керівника дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

ВІДГУК

керівника дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
виконаної на тему «Удосконалення системи управління розвитком підприємства»
студентом групи УВ - ___
Андрійчуком Андрієм Андрійовичем

Загострення конкурентного середовища обумовлює необхідність пошуку нових підходів до забезпечення конкурентоспроможного розвитку сучасного підприємства. З огляду на це, дипломна робота Андрійчука А.А. характеризується актуальністю та своєчасністю і спрямована на...

Представлена дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» присвячена дослідженню ... на прикладі підприємства ТОВ «XXX».

Зміст роботи відповідає обраній темі та завданню. Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків. В першому розділі автор розкриває теоретичні засади... Особливої уваги заслуговує проведений в роботі ґрунтовний аналіз публікацій зарубіжних і вітчизняних авторів щодо... Другий, дослідницько-аналітичний розділ дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» присвячено аналізу системи управління розвитком підприємства ..., зокрема... У рекомендаційному розділі Розділ 4 «Охорона праці» містить ..

Методи дослідження відповідають меті їх застосування, зокрема для аналізу .. використано...

На основі проведеного аналізу та узагальнення праць вітчизняних та зарубіжних учених Андрійчук А.А. запропонував ..., що є вагомим для підприємства з точки зору.... Зазначені пропозиції, відображають високий рівень здобутих у процесі навчання знань та спроможність Андрійчука А.А. до наукових досліджень.

Позитивними рисами дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» є системність та послідовність викладення матеріалу, висновки змістовні та логічні та відображають результати роботи.

У процесі виконання дипломної роботи Андрійчук А.А. проявив креативність, ініціативність, старанність, наполегливість, здатність та вміння застосовувати набуті знання для вирішення складних завдань, обізнаність у сучасних системних та інформаційних технологіях.

Запропоновані рекомендації є перспективними, що підтверджується результатами їх апробування на підприємстві, зокрема ..

Відзначаючи високий ступінь написання дипломної роботи, варто зазначити декілька зауважень. Так, теоретична частина роботи за обсягом перевищує встановлені норми. Також в першій частині роботи бажано було висвітлити особливості розрахунку показників, ґрунтовно проаналізувати сильні та слабкі сторони досліджуваного підприємства.

або

На жаль робота містить ряд недоліків, зокрема, доцільно було б більше уваги приділити альтернативним варіантам розвитку ..., детальніше зупинитися на висновках і більш чітко розкрити

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує позитивної оцінки, а її автору, Андрійчуку Андрію Андрійовичу, може бути присвоєна кваліфікація бакалавра з менеджменту за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Керівник
дипломної роботи
к.е.н., професор

Петрова Л.Л.

Підпис засвідчую:
заст. декана ФММ
к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

М.1. Структура рецензії на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
виконану на тему «_____»
студентом групи УВ - __

Андрійчуком Андрієм Андрійовичем

Складається у довільній формі із розкриттям таких складових:

- актуальності постановки і розроблення завдань;
- обґрунтованості висновків та пропозицій;
- використання наукових методів дослідження;
- вміння студента чітко, грамотно і аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- участі студента у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів,
- формулювання наукової ідеї (положення);
- недоліків, щодо змісту роботи або оформлення;
- оцінки дипломної роботи за 4-бальною системою і можливості присвоєння дипломнику відповідної кваліфікації (формування згідно з навчальним планом напряму підготовки або спеціальності)

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує оцінки «_____», а її автору, Андрійчуку Андрію Андрійовичу, може бути присвоєна кваліфікація бакалавра з менеджменту за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Рецензент

к.е.н., доц.,

доцент кафедри

міжнародної економіки

Василенко Л.І.

Підпис засвідчую:

заст. декана ФММ

к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

М.2. Орієнтовний зразок рецензії на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

**РЕЦЕНЗІЯ
на дипломну роботу**

освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
виконаної на тему «Удосконалення системи управління розвитком підприємства»
студентом групи УВ - __
Андрійчуком Андрієм Андрійовичем

Представлена на рецензію дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» відповідає затвердженій темі та виконана відповідно до завдання, характеризується актуальністю та своєчасністю, оскільки присвячена питанням розвитку підприємства в умовах загострення конкуренції на ринку, зокрема ТОВ «ХХХ».

Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Висновки та пропозиції, представлені у роботі є обґрунтованими, що підтверджується...

Під час дослідження було використано такі наукові методи дослідження як

У дипломній роботі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» ґрунтовно проаналізовано ..., що відображено в дослідницько-аналітичному розділі; аргументовано та обґрунтовано запропоновані пропозиції щодо..., зокрема це відображено у третьому, рекомендаційному розділі. Для підтвердження ефективності реалізації запропонованих заходів, Андрійчуком А.А. застосовано... що підтверджує доцільність реалізації проекту Представлені матеріали дослідження оформлено відповідно встановленим вимогам.

Представлені у роботі дослідження виконані Андрійчуком А.А. самостійно, що також підтверджується ... Аналітичне представлення результатів відзначається ...

Як науковий результат дослідження можна вважати ... Заслуговує на увагу пропозиція щодо ... Результати проведеного дослідження можуть використовуватись вітчизняними підприємствами, зокрема ... для...

На жаль, представлена на рецензію дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» містить ряд недоліків, зокрема, ...

або

Недоліком роботи можна вважати недостатнє вивчення питання щодо ... У роботі бажано було більш детально розглянути ... Однак, це не знижує загальний рівень проведеного дослідження.

Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує оцінки «відмінно», а її автору, Андрійчуку Андрію Андрійовичу, може бути присвоєна кваліфікація бакалавра з менеджменту за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Рецензент
к.е.н., доц.,
доцент кафедри
міжнародної економіки

Василенко Л.І.

Підпис засвідчую:
заст. декана ФММ
к.е.н., доц.

Чайковська М.А.

***Н.1. Структура листа-відзиву від організації на дипломну роботу
освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»***

ЛИСТ – ВІДЗИВ

назва організації

на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

Студента НГУУ «КШ» _____

на тему: « _____ »

1. Актуальність теми.
2. Якість проведеного аналізу проблеми, достовірність наведеної в роботі інформації.
3. Практична цінність висновків і рекомендацій.
4. Наявність недоліків.
5. Загальний висновок і оцінка дипломної роботи.

Рецензент,
посада, місце роботи

Печатка « _____ » _____ 20__ р.

Н.2. Орієнтовний зразок листа-відзиву на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

ЛИСТ – ВІДЗИВ

ТОВ «XXX»

на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»
Студента НТУУ «КПІ» Андрійчука Андрія Андрійовича
на тему: **«Удосконалення системи управління розвитком підприємства»**

1. *Актуальність теми.* Обрана тема дипломної роботи ... є актуальною для підприємства ТОВ «XXX», оскільки Тому для того, щоб активізувати процеси розвитку підприємства потрібно розглянути..... . Представлена дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» присвячена пошуку шляхів ... Робота містить перелік

2. *Якість проведеного аналізу проблеми, достовірність наведеної в роботі інформації.* Незважаючи на невичерпність теми ... і обширність практичного матеріалу ..., автору цілком вдалося розкрити, глибоко та якісно проаналізувати основні моменти обраної теми. В роботі наведено достатньо обґрунтований висновками і пропозиціями матеріал щодо можливостей розвитку ... Наведена в роботі інформація є достовірною.

3. *Практична цінність висновків і рекомендацій.* Розроблений план заходів та рекомендації мають практичне значення для розвитку підприємства, оскільки ... Керівництво ТОВ «XXX» розглянуло результати дослідження і прийняло рішення про доцільність впровадження рекомендацій, які вже принесли результати, такі як... Темпи розвитку підприємства зросли на ...,

4. *Наявність недоліків.* Недоліком дипломної роботи можна вважати Доцільним було б більш глибоке дослідження питань ... Однак зазначені недоліки не знижують загальний рівень проведеного дослідження.

5. *Загальний висновок і оцінка дипломної роботи.* Дипломна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» виконана в повному обсязі та відображає реальний стан підприємства. Автор роботи Андрійчук А.А. проявив глибоке знання предмету, вміння застосовувати набуті знання для прийняття практичних рішень і цілком заслуговує на оцінку «відмінно».

Рецензент,
Заступник генерального
директора ТОВ «XXX»

М.П.

Сидоренко П.П.

« ____ » _____ 201_ р.

**П.1. Структура акта про впровадження результатів дослідження
дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»**

НА БЛАНКУ ПІДПРИЄМСТВА

АКТ № від
про впровадження результатів дослідження
« _____ » («тема»)

Керівництво підприємства надало наступні матеріали: річну фінансову звітність, ... та іншу економічну та технологічну інформацію з обраної теми, аналітичні матеріали маркетингового, фінансово-економічного та виробничого відділів підприємства, науково-дослідної лабораторії та конструкторського бюро.

Результати виконаної роботи студентом НТУУ «КПІ», факультету менеджменту та маркетингу Андрійчуком Андрієм Андрійовичем підприємство впровадило та використало для розвитку власної Впровадження результатів дипломної роботи дозволило розширити та вдосконалити

Директор підприємства

(підпис)

П.І.Б.

ПЕЧАТКА

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра глаузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 030601 «Менеджменту». – ЦПНМВ КНТЕУ, 2009. – 19 с.
2. ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/spart94/inx94057.htm>.
3. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library-phdru.org.ua/>.
4. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи [Текст]: для студентів факультету менеджменту та маркетингу спеціальності «Міжнародна економіка» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» (7.050103), «Спеціаліст» (7.050193), «Магістр» (8.050103) / Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет України «КПІ», каф міжнародної економіки; Герасимчук В.Г., Дергачова В.В., Кривда В.І. – Київ: [НТУУ «КПІ»], 2009. – 85 с.
5. Наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 року N 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>.
6. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. Бюлетень ВАК України. – 2007. – № 6. – С. 9 -17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=disser-2007>.
7. Положення про організацію дипломного проектування та державної атестації студентів НТУУ «КПІ» / Уклад. В. Ю. Угольніков. За заг. ред. Ю. І. Якименка – К.: ВПК «Політехніка», 2006. – 84 с.
8. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 309 с.
9. Методичні вказівки до виконання дипломних робіт [Текст]: для бакалаврів спеціальності «Економічна кібернетика» (6.050102) напрямку 0501 / / Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет України «КПІ», каф. Економіка і підприємництво / Укл. Гальчинський Л.Ю., Капустян В.О. 2007. – 35 с.
10. Положення про магістратуру НТУУ «КПІ» // Уклад. В. П. Головенкін. За заг. ред. Ю. І. Якименка – К.: ВПК «Політехніка», 2007. – 36 с.
11. Кудрицька О.Б. Критерії оцінювання дослідницької роботи [Електронний ресурс]. – 2009. – Режим доступу: <http://www.openclass.ru/>.
12. Галузевий стандарт Вищої освіти України «Бакалавра» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 6.030601 «Менеджменту». – К. ЦПНМВ КНТЕУ, 2012 р. – 40 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
4. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
5. Звітність підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.biz-sites.net.ua/show_site/787
6. Бланки звітів підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.debet.kiev.ua/taxonomy/term/411/0>
7. Каталог підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mobilecontent.kiev.ua/ua-firma/company/1509517>
8. Інструкція щодо складання форми державного статистичного спостереження № 2-пром (інновація) «Звіт про інноваційну активність промислового підприємства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1381-04>
9. Сайт бухгалтерська звітність підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ureports.narod.ru/oblasti5/kiyevsk.htm>